

[Binnenland](#)[Buitenland](#)[Economie](#)[Cultuur](#)[Sport](#)[Opinie](#)[Wetenschap](#)[Tech & Media](#)[Meer](#)

5/09

Extra geld voor overgang van mbo naar hbo

Het geld is bedoeld om ongelijke kansen in het onderwijs tegen te gaan.

✎ Belia Heilbron 5 september 2016

[Binnenland](#)[Buitenland](#)[Economie](#)[Cultuur](#)[Sport](#)[Opinie](#)[Wetenschap](#)[Tech & Media](#)[Meer ▾](#)

Dalend succes van mbo'ers op hbo

Onderwijs

Mbo'ers hebben het steeds moeilijker als zij doorstuderen. Hogescholen halen daardoor hun prestatieafspraken niet meer.

✎ Maarten Huygen ⌚ 6 oktober 2016

Categorie...

Zoeken ...

Ongelijkheid

Onderwijs

Mbo'ers die willen doorstromen naar hbo komen bedrogen uit

Driejarig onderzoek mbo-hbo

- Ecbo, TIER en de HAN
- Onderzoeken verbetering doorstroom mbo-hbo
- Werken 14 mbo- en hbo-instellingen aan mee
- Looptijd: sept 2015-juli 2018
- Nu na 1 jaar eerste resultaten

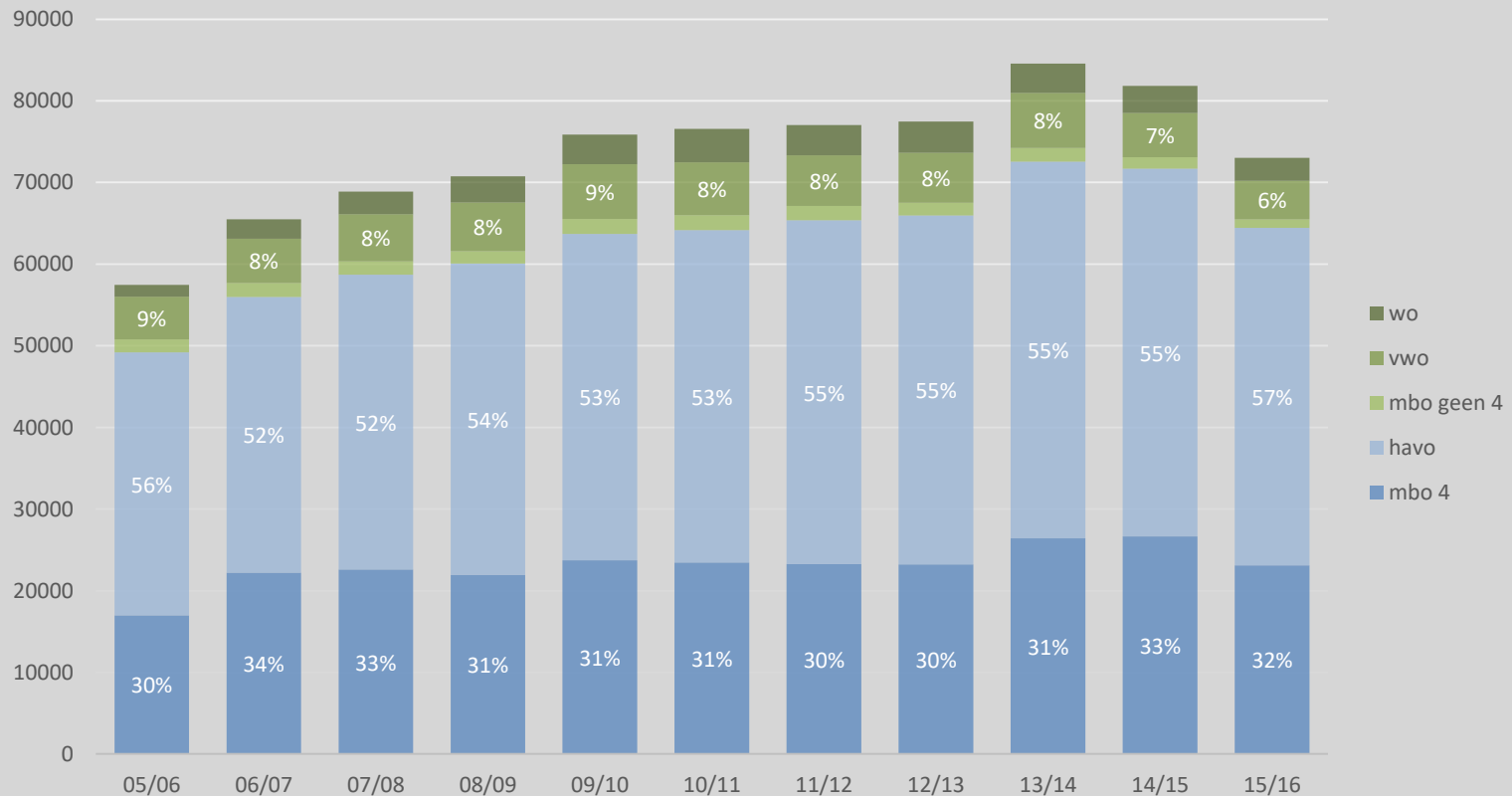
Waar gaan we het vanmiddag over hebben?

1. De cijfers: hoe slecht gaat het nu echt?
2. De mening van studenten: waarom vallen ze uit?
3. Scholen die (samen) doorstroom willen verbeteren: werkt dat?

Deel 1

DE CIJFERS

Instroom in voltijd bachelor

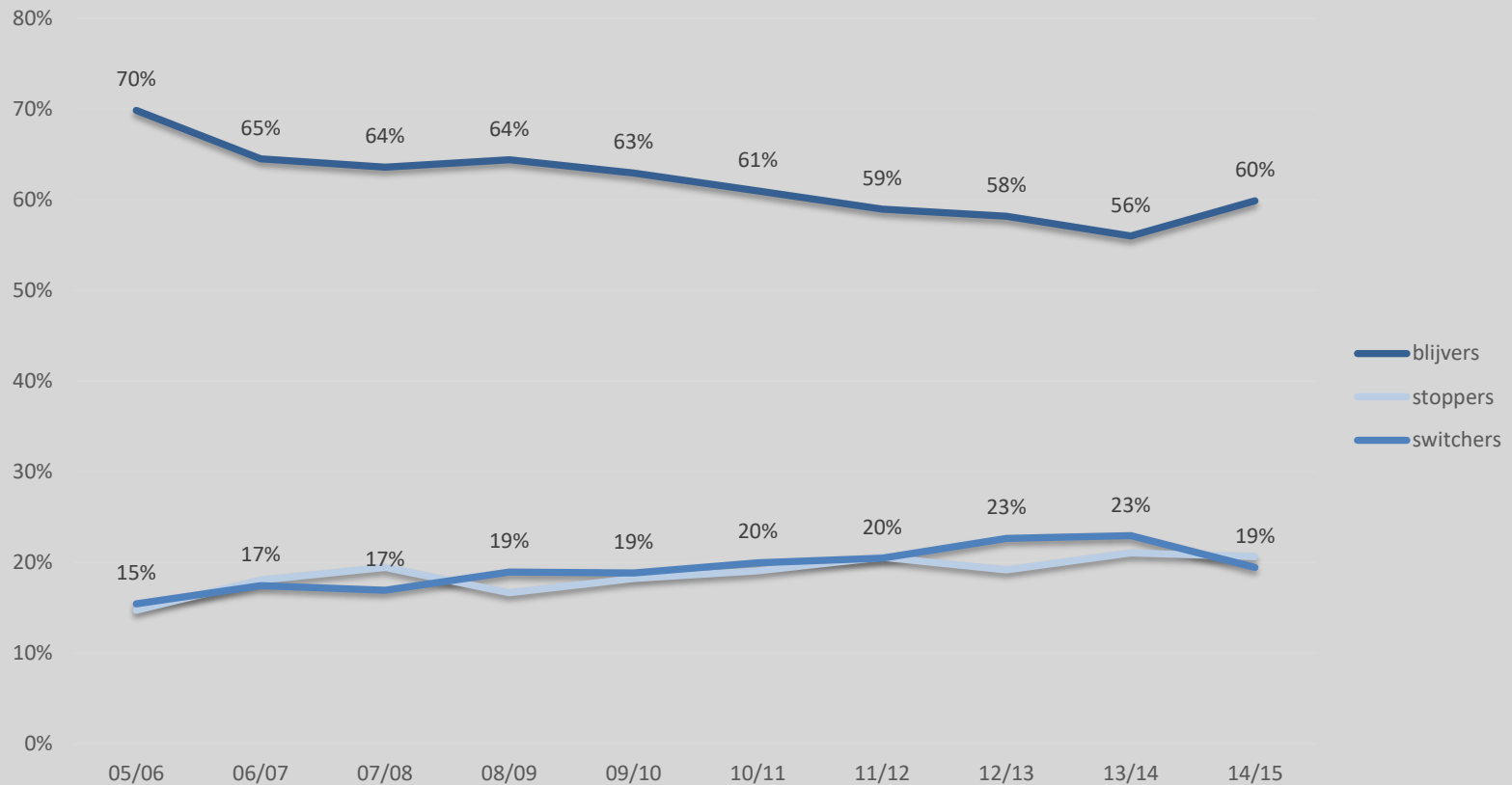
Keuzes van studenten na jaar 1

- Blijven zelfde studie aan zelfde instelling volgen
- Stoppen definitief met het volgen van onderwijs
- Stoppen tijdelijk met het volgen van onderwijs
- Switchen
 - Switchen van opleiding
 - Switchen van opleiding en instelling
 - Switchen van instelling
- Ze stromen op of af (mbo/Ad/wo)

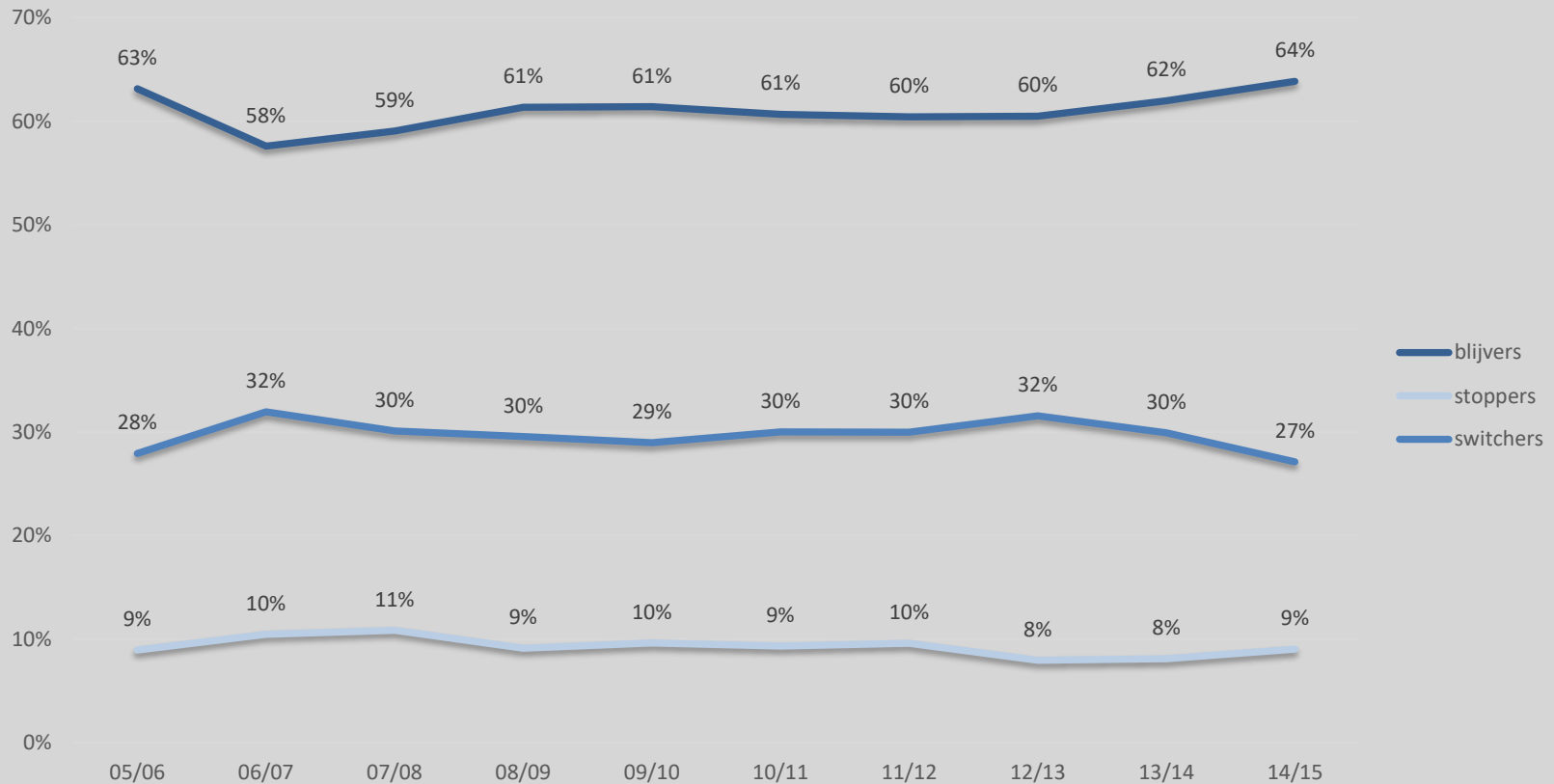
Definities: waar hebben we het over?

- Blijven studeren
- Uitvallen
 - Definitief
 - Tijdelijk
- Switchen
 - Studie
 - Instelling
 - Studie & instelling
 - Niveau

Keuzes van mbo-4 studenten

Keuzes van havisten

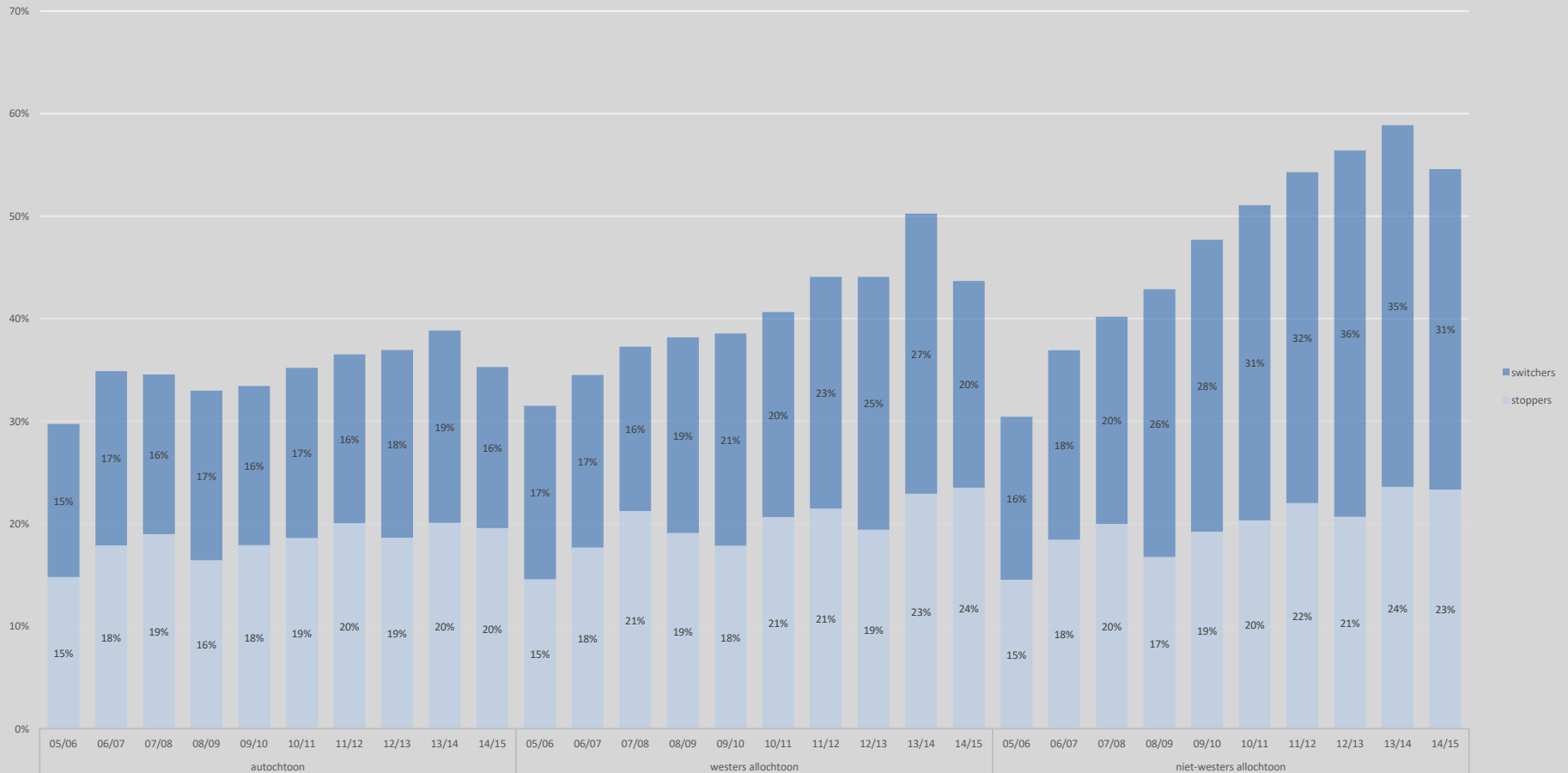
Switchen is toch niet zo erg?

- Ja dat is het wel!
- SCP (2016): switchen is op het hbo veel vaker een voorbode van uitval dan een correctie van een verkeerde keuze.
- Anders gezegd: kans dat 'switcher' diploma haalt is veel kleiner dan van een 'blijver'.

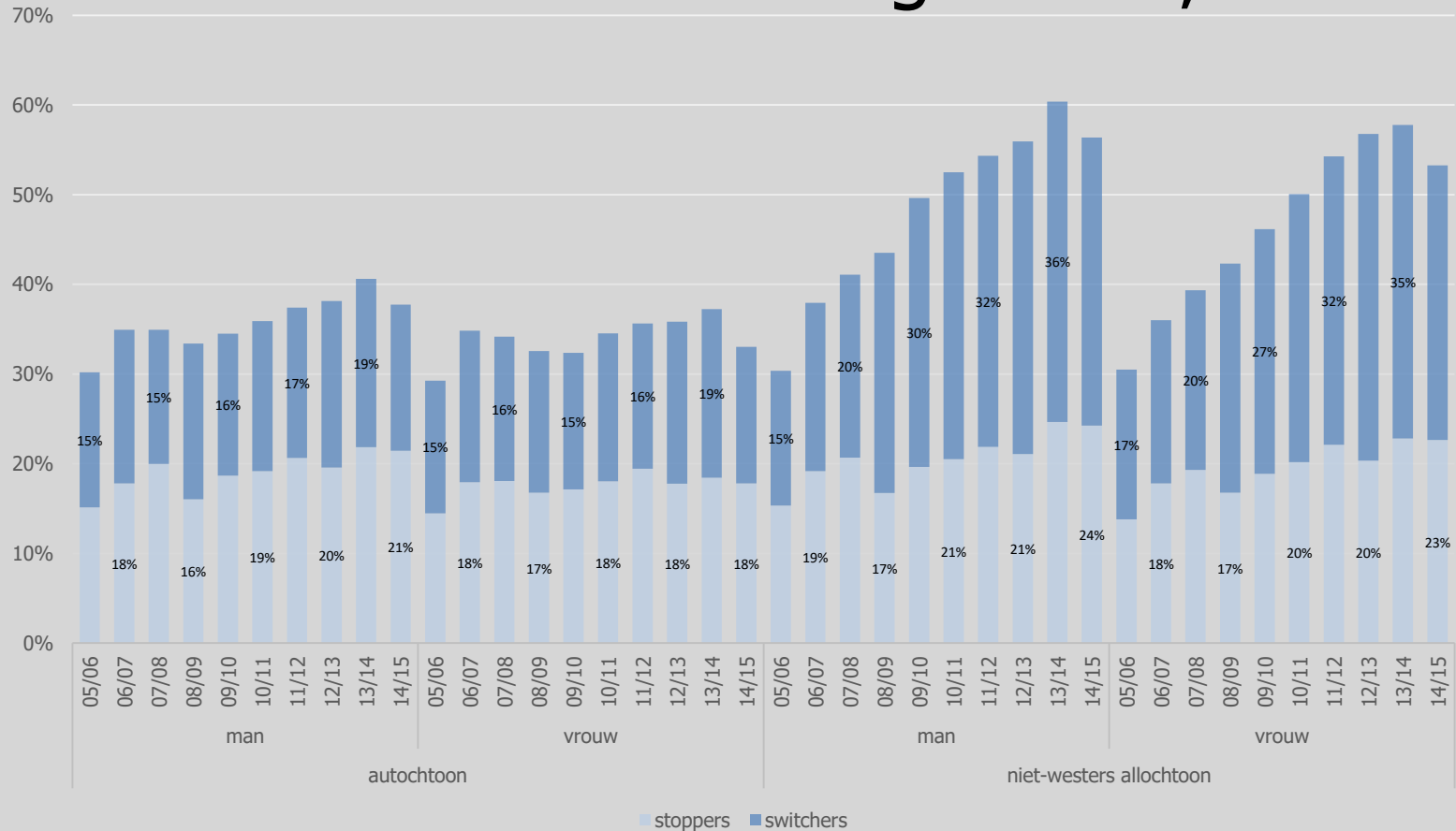
Uitval en switch nemen toe bij mbo-ers, tot onder niveau van havisten

- Hoe komt dat?
 1. Persoonskenmerken van studenten
 2. Studieloopbaankenmerken
 3. Opleidingskenmerken

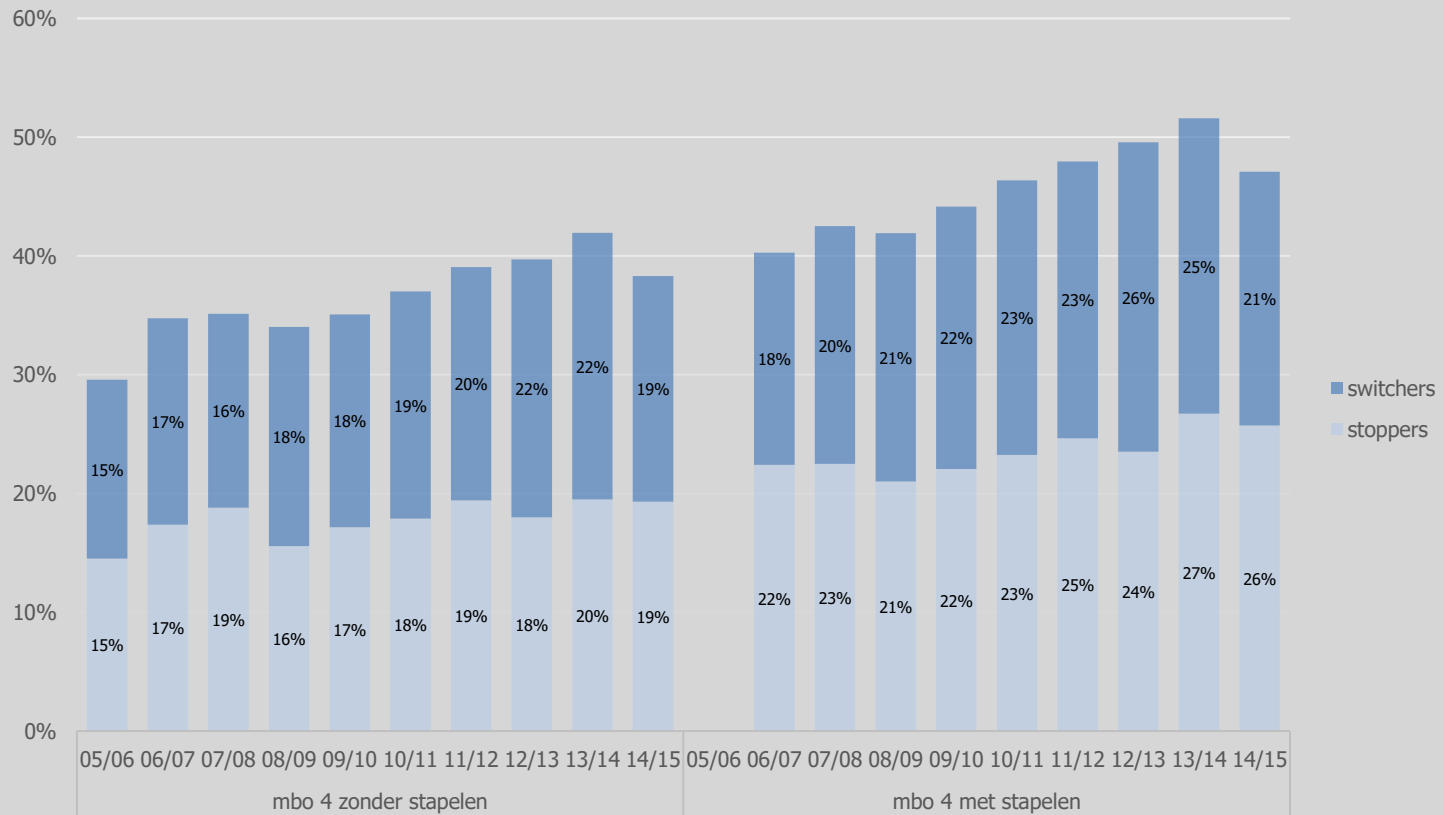
Verschillen per etniciteit, mbo 4

Verskil naar etniciteit en geslacht, mbo 4

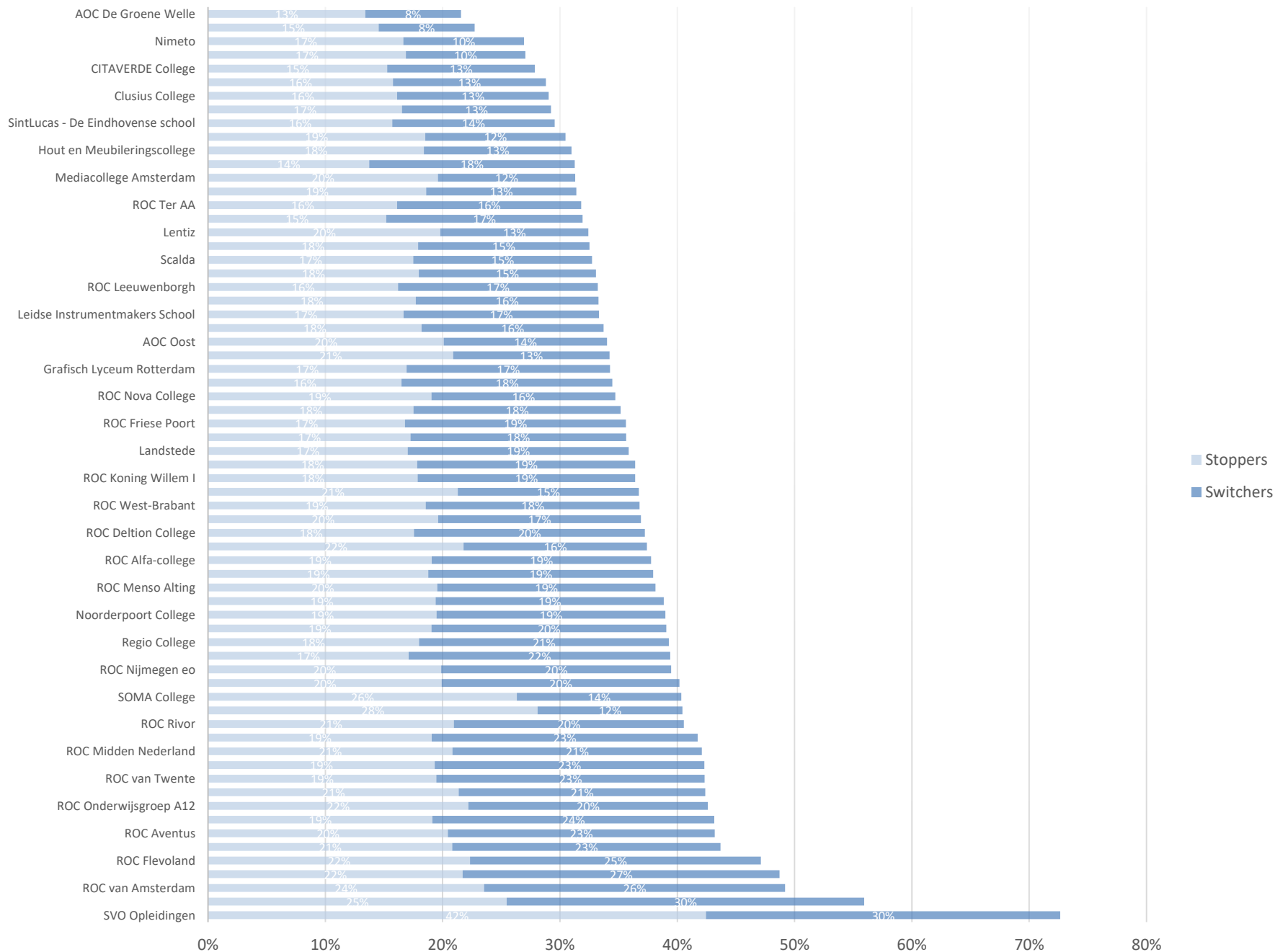

Mbo-stapelaars

Dus....

- Het maakt uit om *welke studenten* het gaat
- En het maakt uit *welke keuzes* studenten gemaakt hebben vóór het hbo
- Maakt het dan ook uit van welke school ze komen?

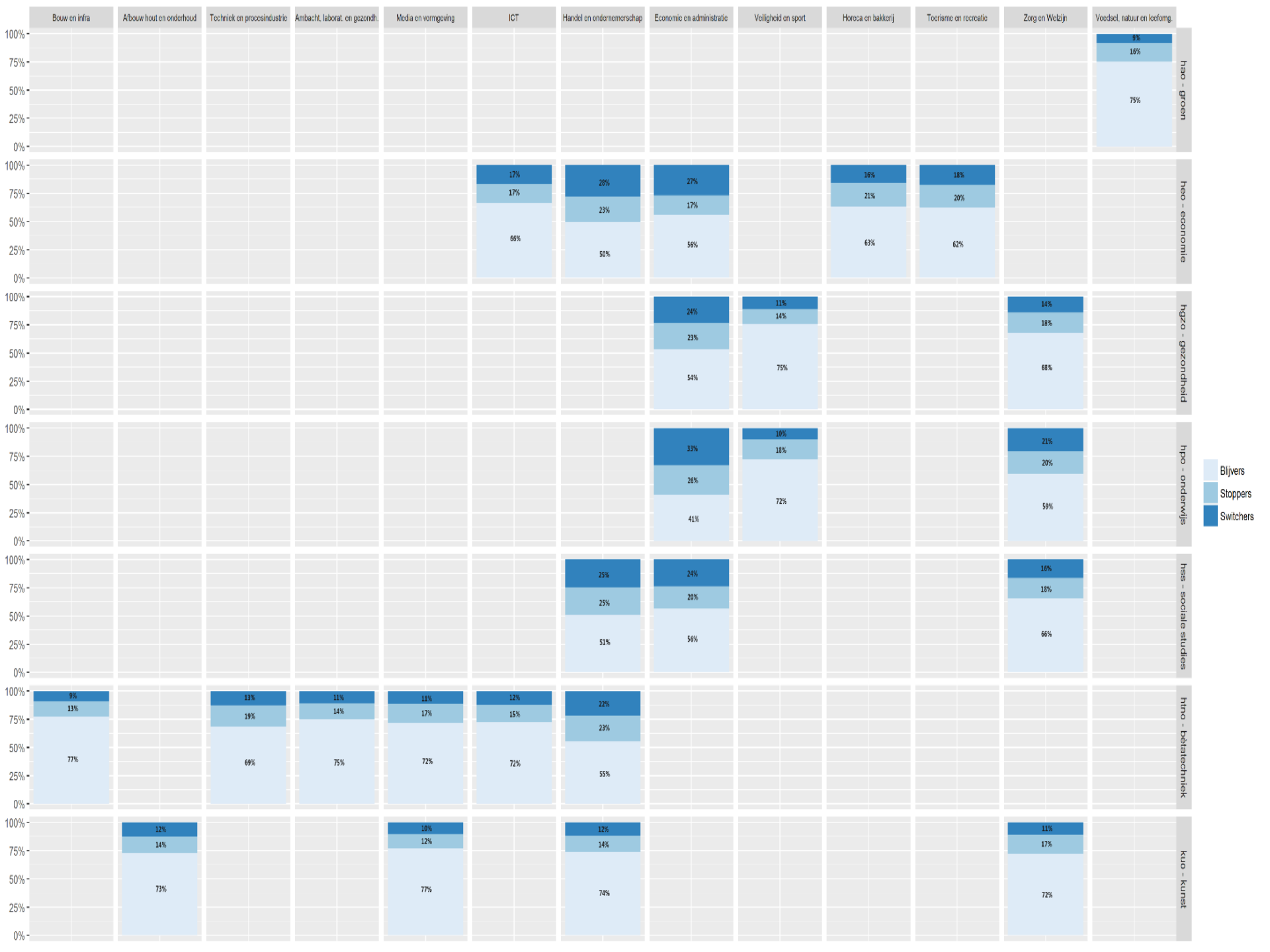

■ Stoppers ■ Switchers

Verschillen tussen scholen

- Kleine specialistische scholen doen het veel beter
- Zie je dat dan ook terug als je kijkt naar de overstap die gemaakt wordt vanuit mbo domein naar hbo sector?
- Ja zeker....

Oke, waar ligt hoge uitval en switch aan?

- Er zijn verbanden op het vlak van:
 - Persoonskenmerken
 - Studieloopbaankenmerken
 - Studiekenmerken
- Veel overeenkomsten met uitval en switch van havisten
- Nader onderzoek is nodig!

Belangrijkste conclusie:

- Dé mbo-er bestaat niet!
- Het is niet dé mbo-er die uitvalt of switcht op het hbo!
- Dus voer vooral géén algemene maatregelen in!

Stelling I

Ik weet precies hoe groot het
doorstroomprobleem is binnen mijn
opleiding.

Deel II

SAMENWERKING OM DOORSTROOM TE VERBETEREN

Samenwerking de oplossing?

- Idee: wanneer aanpalende onderwijssectoren samen (aan een doorlopende leerlijn) werken dan zal de doorstroming van de ene onderwijssector naar de andere, hoger en met betere resultaten zijn
- Het klinkt zo logisch, maar is het echt zo?
- Lessen van 14 mbo- en hbo-instellingen die (gezamenlijk) doorstroom proberen te verbeteren...

14 scholen...

- Een lang, ingewikkeld proces om helder te krijgen wat er binnen de instellingen daadwerkelijk gebeurt om doorstroom te verbeteren
- Trajecten altijd op opleidingsniveau
- Doorstroom staat niet altijd centraal
 - Van de 39 gevonden trajecten, gaan er 20 daadwerkelijk over verbeteren doorstroom

Doorstroomtrajecten lastig vorm te geven

- Ketenpartners niet altijd duidelijk
 - Het ontbreekt aan dikke stromen: mbo-studenten van één opleiding waaieren vaak uit over verschillen hbo-opleidingen aan verschillende hbo-instellingen.
 - Weinig contact tussen instellingen/opleidingen; mbo- en hbo-docenten kennen elkaar niet
- Uiteenlopende ideeën over waarom mbo-studenten uitvallen
 - Ligt het aan voorbereiding op mbo?
 - Ligt het aan beeldvorming van mbo-docenten of juist die van hbo-docenten?
 - Ligt het aan profilering van mbo-opleidingen of juist die van hbo-opleidingen?
 - Opvallend: er is géén inzicht in studentenstromen en nauwelijks aandacht voor studentkenmerken

Als trajecten lopen dan....

- Meestal focus op inhoudelijke vakken en studievaardigheden
- Vaak maar 20-30 studenten die traject volgen, populatie wisselt sterk van samenstelling
- Studenten volgen vaak niet gehele traject, niet iedereen gaat hbo-opleiding doen, geen zicht op hoe ze het in studie zelf doen
- Trajecten worden jaarlijks aangepast

Verankering

- Trajecten lopen vaak minder dan vijf jaar
- Vaak maar enkele docenten betrokken: maakt het afhankelijk van de (band tussen) personen
- Docenten doen het naast reguliere taken
- Trajecten moeten jaarlijks vechten voor middelen en mensen

Kortom...

- Iedereen is enthousiast over samenwerking, maar...
- Samenwerking blijkt lastig op te zetten en uit te voeren.
- Laat staan dat (gelijk) duidelijk is wat effecten zijn!

Samenwerking vraagt om lange adem...

- Goede samenwerking zet je niet zo maar op, is traject van jaren waarin onderling vertrouwen moet worden opgebouwd en resultaten behaald.
- Probleemeigenaar hier lastig te identificeren
 - Op opleidingsniveau is lang niet altijd duidelijk dat er een probleem is, hoe groot het is of waar het vandaan komt
- Mijn tip: **zoek eerst uit waar probleem ligt!!**
 - Kijk naar uitval én switch, mbo-ers én havisten!

Stelling II

Samenwerking op opleidingsniveau
zet nauwelijks zoden aan de dijk.

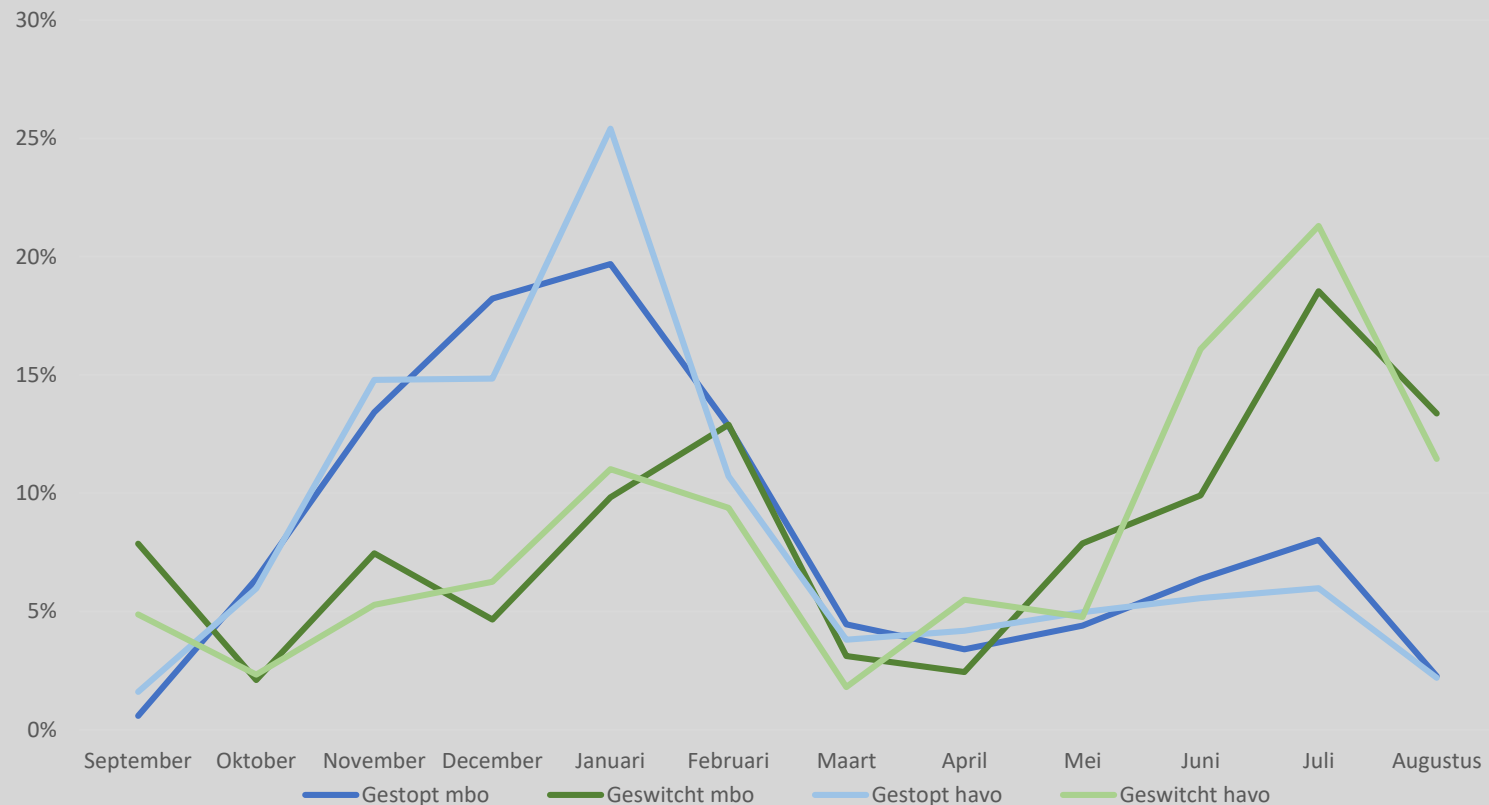
Deel III

WAT ZEGGEN STUDENTEN?

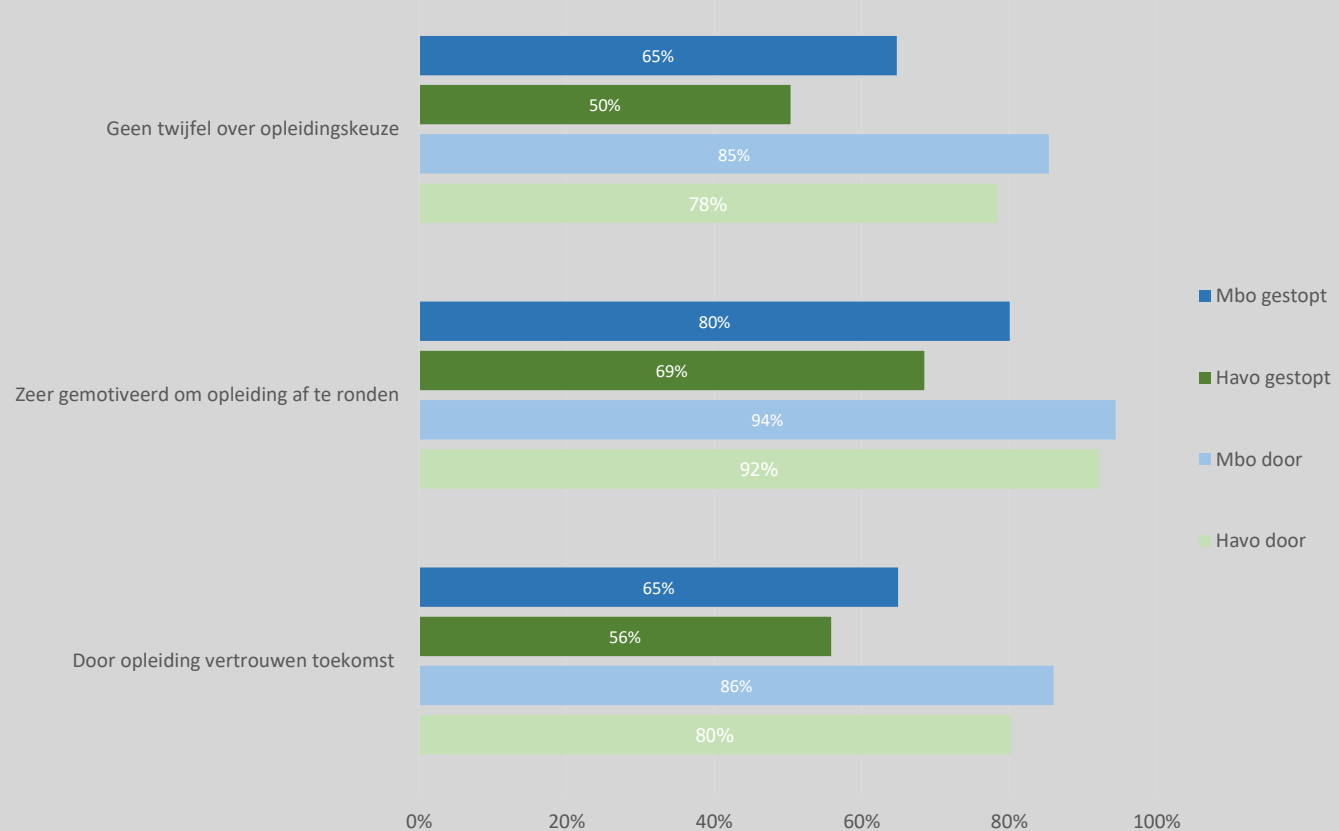
Startmonitor

- Enquête waarmee studenten in september, december en juni van het eerste jaar in het hoger onderwijs bevraagd worden
- Dé mogelijkheid om studenten die uiteindelijk uitvallen of switchen vooraf te bevragen!

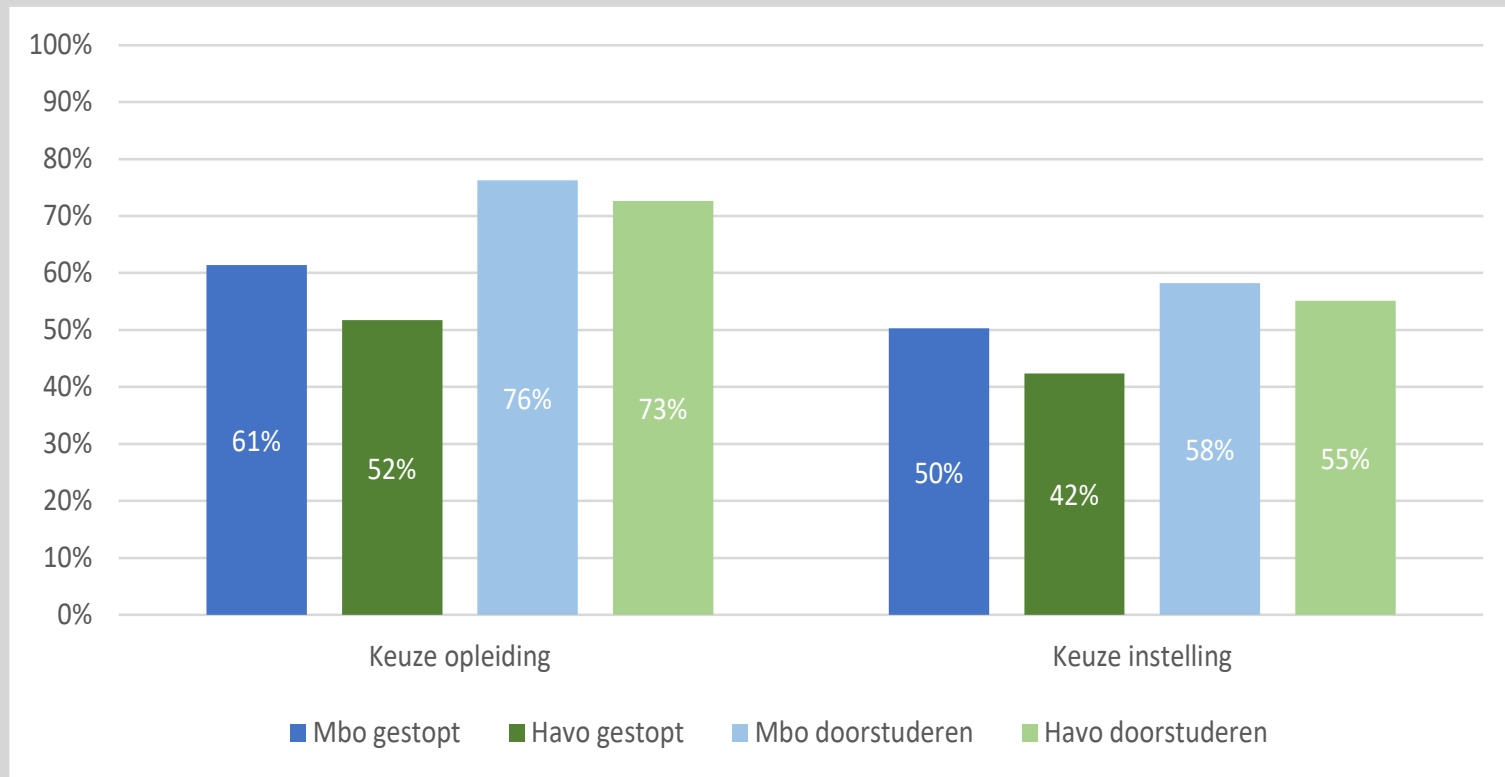
Moment van uitval en switch

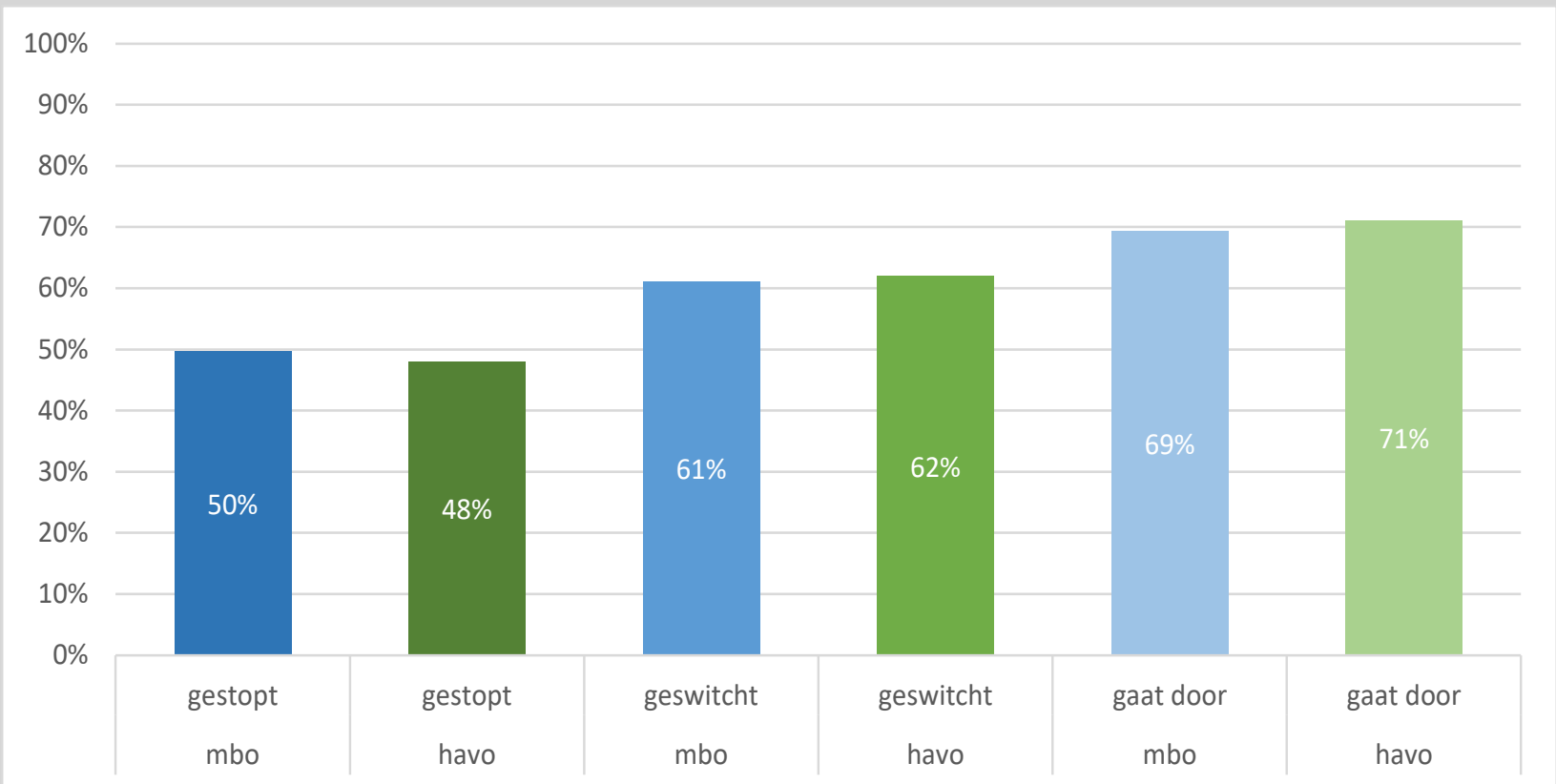
Studiekeuze

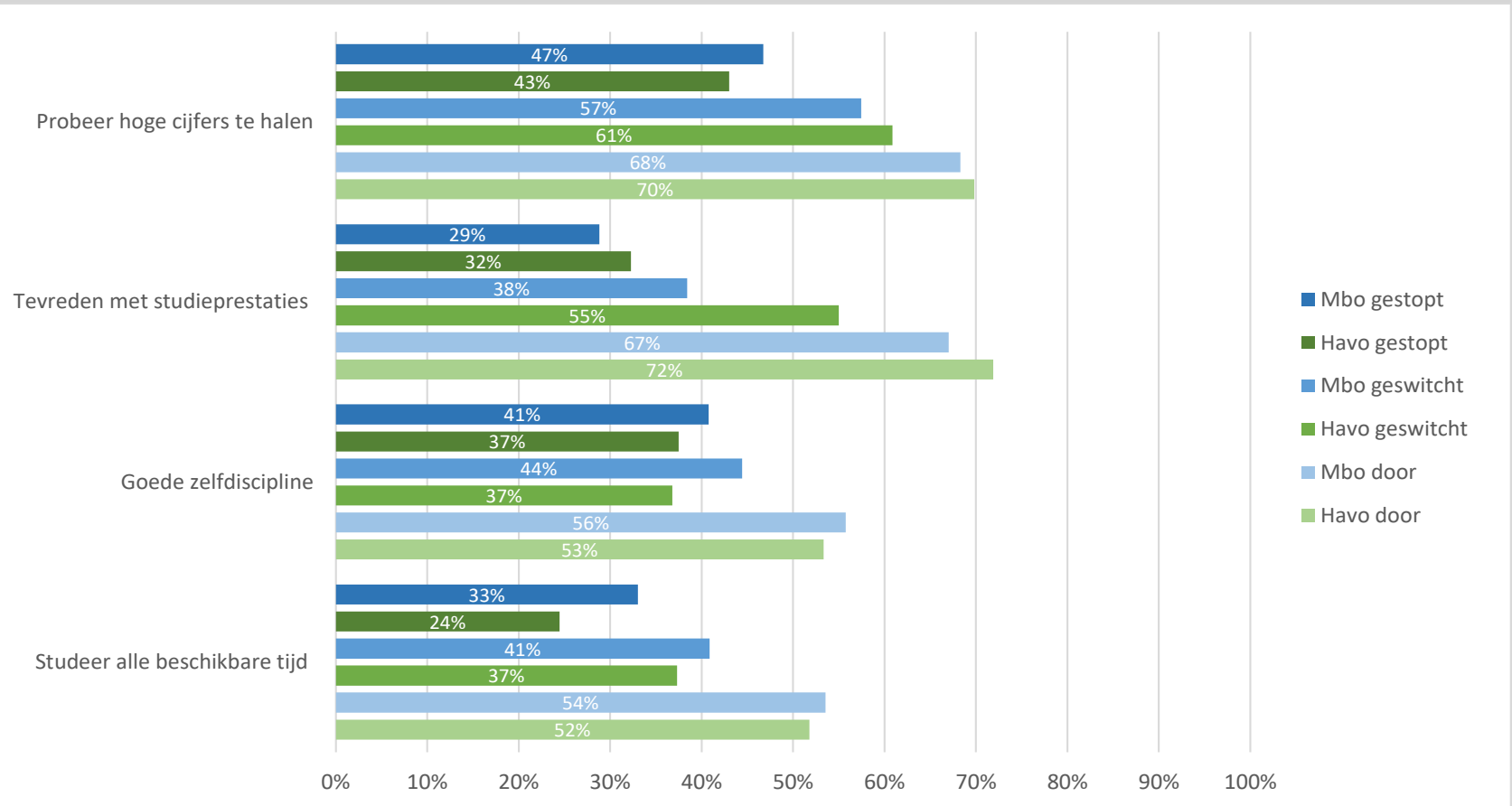
Goed nagedacht?

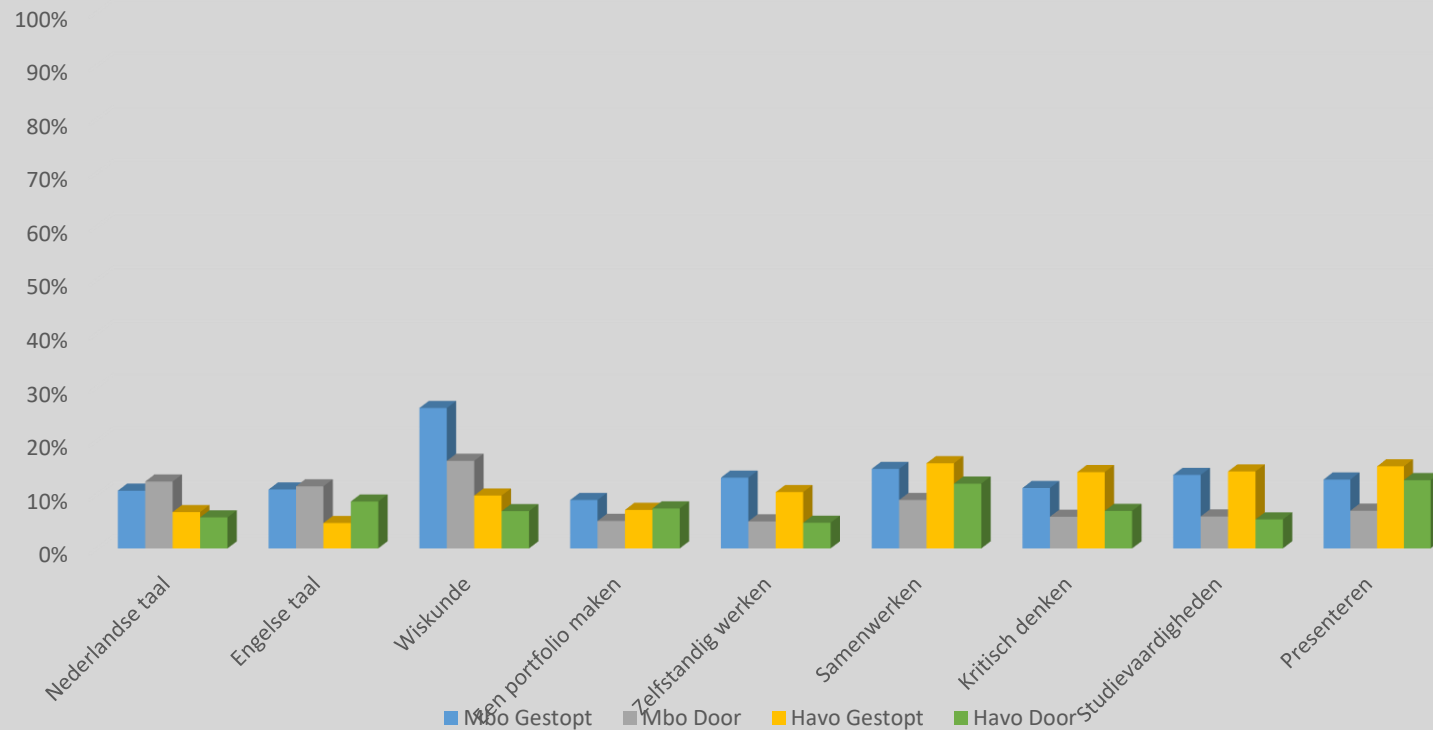
Grote kans dat ik diploma haal...

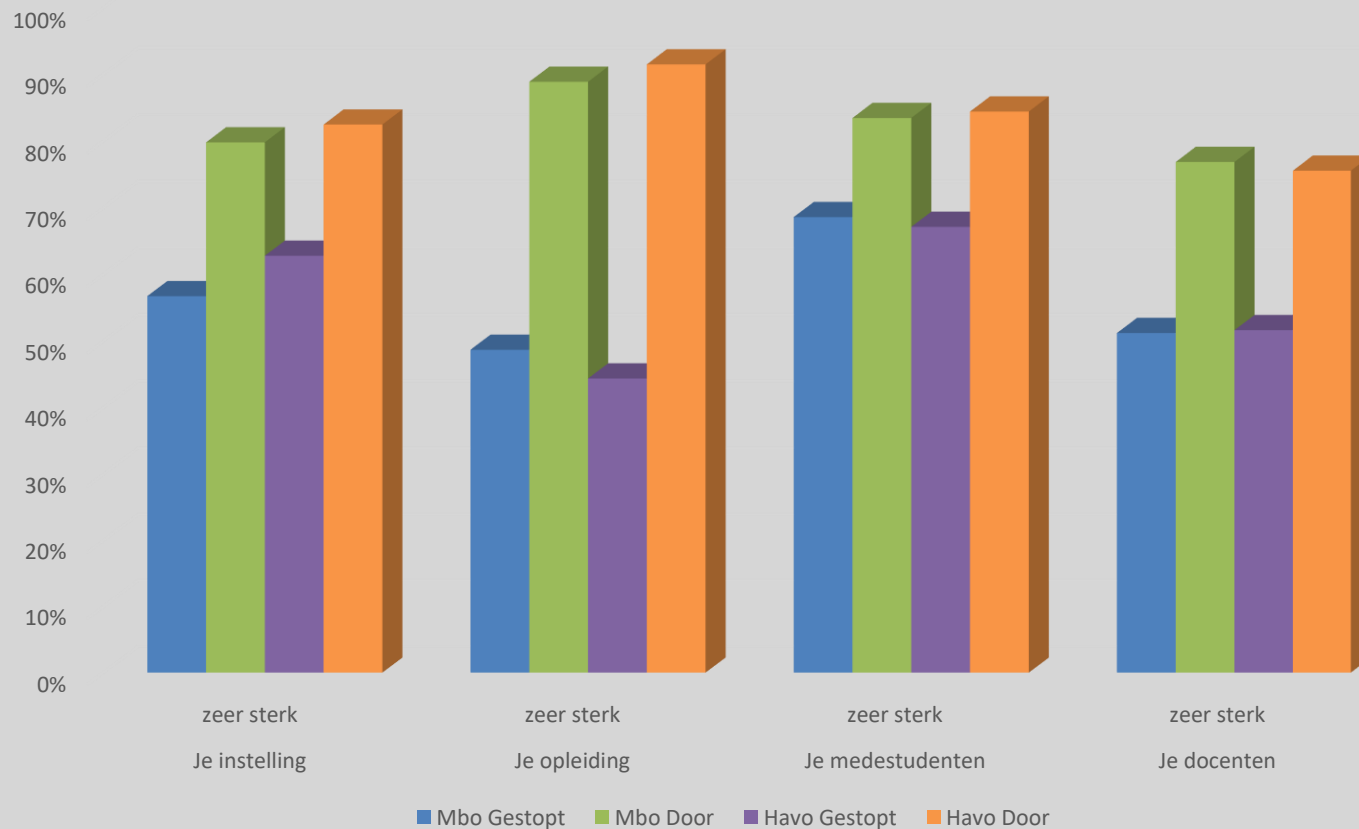
Inzet en prestaties...

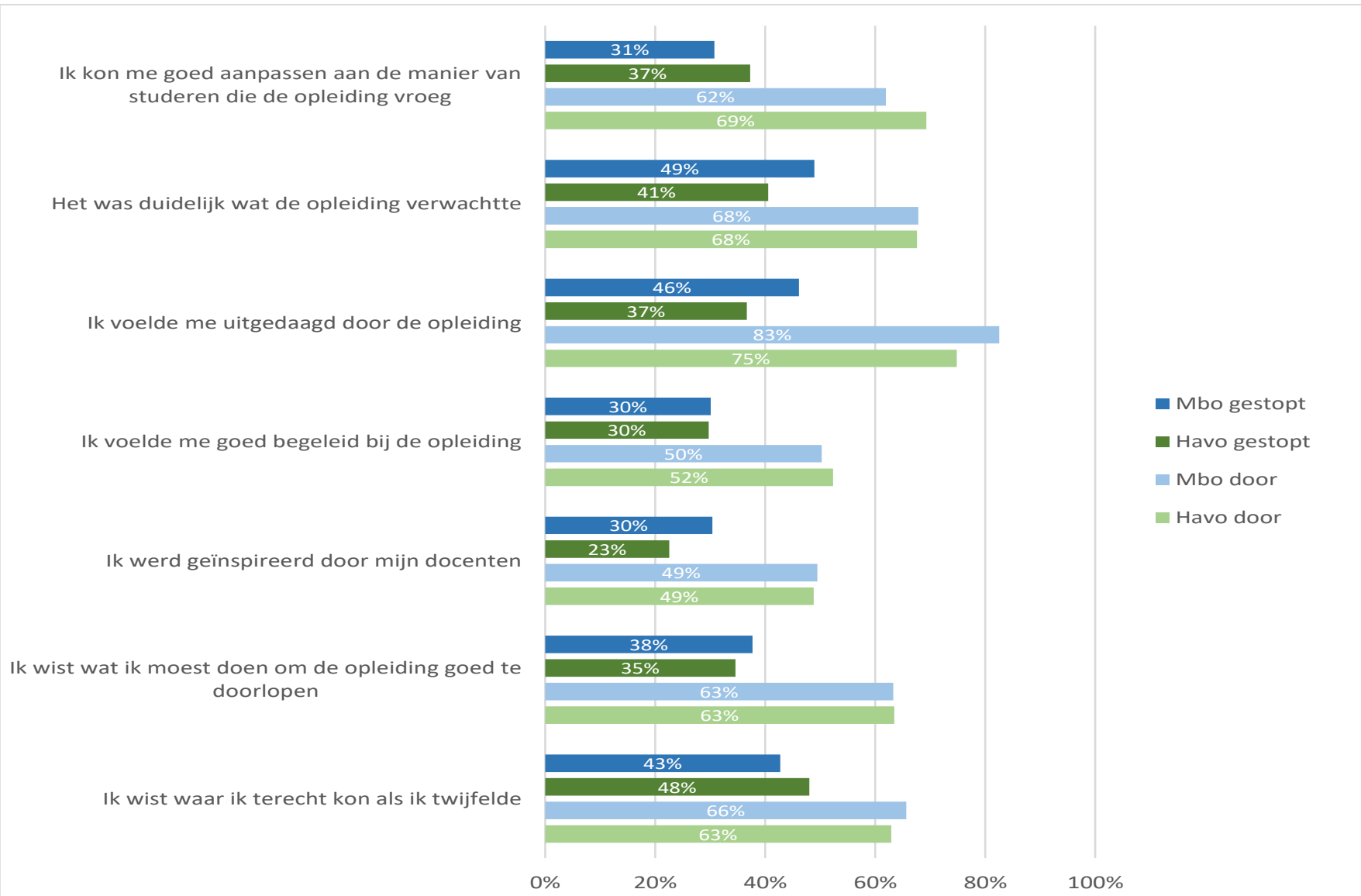

Studieproblemen?

Thuisvoelen

Dus...

- Studenten die uitvallen of switchen beginnen anders aan de studie, mbo-érs én havisten
 - Minder overtuigd van studiekeuze en diplomakans
- Ze zetten zich minder in, mbo én havo
- Hebben nauwelijks meer studieproblemen, mbo én havo
- Ze voelen zich véél minder thuis, mbo én havo
- Weten veel minder goed wat er van ze verwacht wordt, mbo én havo

Wat helpt?

- Realiseer dat er veel overeenkomsten zijn tussen mbo-studenten en havisten
- Dé mbo-er bestaat niet
- Luister naar studenten
- Zoek uit waar problemen spelen en waarom die daar spelen: kijk zo goed mogelijk!

Conclusies

- Dé mbo-er bestaat niet
- Uitval en switch concentreert zich op bepaalde plekken
- Geen algemene maatregelen voor mbo-er op het hbo, maar nader onderzoek is nodig om echt oplossingen te vinden
- Luister meer naar studenten
- Samenwerking alleen is niet de oplossing

Wie wil er mee doen aan vervolgonderzoek?

- Er is 2x 400.000 euro beschikbaar om doorstroom in de beroepskolom nader te onderzoeken
- Ik wil graag uitzoeken waar problemen precies zitten en met scholen binnen opleidingen zoeken naar oplossingen
- Welke scholen willen mee doen?
- Meld je vóór 24 oktober op: jose.mulder@ecbo.nl